

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 28.4.2015
COM(2015) 185 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Agenda europeană privind securitatea

Scopul Uniunii Europene este de a asigura traiul persoanelor într-un spațiu de libertate, securitate și justiție, fără frontiere interne. Europeanii trebuie să aibă încrederea că, indiferent de locul în care se deplasează în Europa, libertatea și securitatea le sunt bine protejate, cu respectarea deplină a valorilor Uniunii, inclusiv a statului de drept și a drepturilor fundamentale.

În ultimii ani, au apărut amenințări noi și complexe care evidențiază necesitatea unor sinergii suplimentare și a unei cooperări mai strânse la toate nivelurile. Multe dintre actualele preocupări de securitate derivă din instabilitatea din vecinătatea imediată a UE și din evoluția formelor de radicalizare, violență și terorism. Amenințările devin mai variate, preponderent internaționale și tot mai frecvent au un caracter transfrontalier și transectorial.

Aceste amenințări necesită un **răspuns** eficace și **coordonat la nivel european**. Toate instituțiile UE au convenit că avem nevoie de o strategie de securitate internă reînnoită pentru următorii cinci ani¹.

Pentru a atinge acest obiectiv, prezenta **Agendă europeană privind securitatea** precizează modul în care Uniunea poate aduce **valoare adăugată** pentru a sprijini statele membre în asigurarea securității. Așa cum afirma președintele Jean-Claude Juncker în Orientările politice „*combaterea criminalității și a terorismului transfrontalier este o responsabilitate europeană comună*”.² Statele membre sunt cele care răspund în primul rând de securitate, dar nu mai pot realiza acest lucru pe cont propriu. Respectând responsabilitățile naționale de promovare a legii și de asigurare a securității interne, toți actorii relevanți de la nivelul UE și de la nivel național trebuie să colaboreze mai bine pentru a aborda amenințările transfrontaliere. Așadar, Agenda europeană privind securitatea trebuie să fie o **agendă comună** a Uniunii și a statelor membre. Rezultatul ar trebui să fie **un spațiu UE al securității interne**, unde persoanele sunt protejate în deplină conformitate cu drepturile fundamentale.

Prezenta agendă va contribui la un schimb mai bun de informații, o cooperare operațională sporită și la încrederea reciprocă, valorificând întreaga gamă de politici și instrumente ale UE. Agenda va asigura că dimensiunea internă și externă a securității formează un tandem. Prioritățile agendei sunt **terorismul, criminalitatea organizată și criminalitatea informatică**, domenii interdependente cu o puternică dimensiune transfrontalieră, unde acțiunea UE poate aduce o schimbare reală, însă UE trebuie să fie în continuare vigilentă la alte amenințări care apar și care ar putea necesita, de asemenea, un răspuns coordonat la nivelul UE.

1. O MAI BUNĂ COLABORARE CU PRIVIRE LA SECURITATE

UE a instituit deja o serie de instrumente juridice, practice și de sprijin care să stea la baza unui spațiu european al securității interne. Obiectivele strategice prezentate în Strategia de securitate internă pentru perioada 2010-2014 sunt în continuare valabile și ar trebui urmărite în continuare³. Tratatul de la Lisabona a creat premisele necesare pentru ca UE să realizeze aceste obiective, consolidând cadrul juridic în vederea reunirii eforturilor și asigurării libertății și securității, liberei circulații interne și a unui răspuns european eficace la amenințările transfrontaliere. Tratatul a consolidat protecția

¹ Concluziile Consiliului European EUCO 79/14, 27.6.2014; Rezoluția Parlamentului European 2014/2918, 17.12.2014; Concluziile Consiliului din 4.12.2014 privind dezvoltarea unei Strategii reînnoite de securitate internă a Uniunii Europene.

² Un nou început pentru Europa: Agenda mea pentru locuri de muncă, creștere, echitate și schimbări democratice. Orientări politice pentru viitoarea Comisie Europeană, 15.7.2014.

³ Concluziile Consiliului din 25.2.2010 privind Strategia de securitate internă a Uniunii Europene: către un model european de securitate; COM(2014) 154 final, 11.3.2014.

drepturilor fundamentale și controlul democratic asupra politicilor Uniunii în materie de securitate internă și a atribuit Parlamentului European competențe egale de colegiutor privind cooperarea polițienească și judiciară în materie penală. De la 1 decembrie 2014, cooperarea polițienească și judiciară în materie penală a fost integrată în ordinea juridică obișnuită a UE. Controlul judiciar exercitat de către Curtea Europeană de Justiție și rolul Comisiei în calitate de gardian al tratatelor se aplică integral acum⁴, garantând astfel că drepturile persoanelor fizice sunt respectate, și consolidează securitatea juridică și încrederea.

Acum este oportună o cooperare mai eficace și mai strânsă. Succesul instrumentelor pe care Uniunea le-a instituit în ultimii ani depinde, mai întâi, de partajarea responsabilității, de încrederea reciprocă și de cooperarea eficace între toți actorii implicați: instituții și agenții ale UE, state membre și autorități naționale.

În acest scop, agenda definește o abordare comună pentru UE și statele sale membre, care este cuprinzătoare, orientată spre rezultate și realistă. Pentru a maximiza beneficiile măsurilor UE existente și, dacă este necesar, pentru a întreprinde noi acțiuni complementare, colaborarea între toți actorii implicați trebuie să aibă la bază **cinci principii esențiale**.

În primul rând, trebuie să asigurăm respectarea deplină a drepturilor fundamentale. Securitatea și respectarea drepturilor fundamentale nu sunt obiective care se exclud reciproc, ele reprezintă obiective de politică consecvente și complementare⁵. Abordarea Uniunii are la bază valorile democratice comune ale societăților noastre deschise, inclusiv statul de drept, și trebuie să respecte și să promoveze drepturile fundamentale, astfel cum sunt stabilite în Carta drepturilor fundamentale. Toate măsurile de securitate trebuie să respecte principiul necesității, al proporționalității și al legalității, precum și să prevadă garanții adecvate care să asigure răspunderea și căile de atac judiciare⁶. Comisia va verifica cu strictețe dacă măsurile de securitate respectă pe deplin drepturile fundamentale și dacă își ating totodată, în mod eficient, obiectivele. Impactul oricărei noi inițiative cu privire la libera circulație și protecția datelor cu caracter personal trebuie să fie pe deplin conforme cu principiul proporționalității și cu drepturile fundamentale. Aceasta este o responsabilitate comună a tuturor actorilor UE și a statelor membre. Organismele UE, precum Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE (FRA) și Autoritatea europeană pentru protecția datelor, au un rol important în acordarea de asistență instituțiilor UE și altor agenții ale UE în susținerea și promovarea valorilor noastre.

În al doilea rând, avem nevoie de un grad mai mare de transparență, răspundere și control democratic astfel încât să le dăm încredere cetățenilor. Parlamentul European a preluat pe deplin rolul său de colegiutor, asigurând controlul democratic. Rolul specific al parlamentelor naționale în spațiul de libertate, securitate și justiție⁷ se reflectă în angajamentul mai amplu al Comisiei privind dialogul politic reînnoit cu parlamentele naționale. De două ori pe an, Comisia va ține la curent Parlamentul European și Consiliul cu privire la punerea în aplicare a prezentei agende. Totodată, Comisia va elabora indicatori de performanță pentru principalele instrumente ale UE. Pentru a consolida și mai mult transparența și participarea, în 2015, Comisia va institui un Forum consultativ

⁴ Sub rezerva condițiilor specifice ale Protocolului 22 în ceea ce privește Danemarca și ale Protocolului 21 și 36 în ceea ce privește Regatul Unit și Irlanda.

⁵ Articolul 6 din Carta drepturilor fundamentale și Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 8 aprilie 2014 în cauzele conexe C-293/12 și C-594/12, punctul 42.

⁶ Articolul 52 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a UE; hotărârea Curții Europene de Justiție din 8 aprilie 2014, citată mai sus.

⁷ Articolul 69 din TFUE.

în materie de securitate al UE, care va reuni statele membre, Parlamentul European, agențiile UE, reprezentanții societății civile, mediul academic și sectorul privat.

În al treilea rând, trebuie să asigurăm o mai bună aplicare și implementare a instrumentelor juridice ale UE în vigoare. Una dintre prioritățile Comisiei va fi de a ajuta statele membre să consolideze în continuare încrederea reciprocă, să valorifice pe deplin instrumentele existente pentru schimbul de informații și să promoveze cooperarea operațională transfrontalieră între autoritățile competente. Atât evaluarea *inter pares*, cât și monitorizarea eficientă a punerii în aplicare a măsurilor europene vor contribui la aceasta.

În al patrulea rând, avem nevoie de o abordare mai integrată la nivelul agențiilor și cu caracter transsectorial. Având în vedere legătura tot mai strânsă dintre diferitele tipuri de amenințări la adresa securității, politica și acțiunea pe teren trebuie să fie pe deplin coordonate între toate agențiile relevante ale UE din domeniul justiției și afacerilor interne⁸, precum și din alte domenii. Aceste agenții oferă un nivel specializat de sprijin și expertiză statelor membre și UE. Agențiile funcționează ca centre de informații, contribuie la punerea în aplicare a legislației UE și au un rol esențial în sprijinirea cooperării operaționale, precum acțiunile transfrontaliere comune. Este momentul să aprofundăm cooperarea între aceste agenții. Comisia va lansa un proces de reflecție asupra modului în care poate fi maximizată contribuția agențiilor, prin cooperarea mai strânsă între acestea, coordonarea cu statele membre, programarea cuprinzătoare, planificarea atentă și direcționarea resurselor.

Acțiunile specifice într-o gamă largă de politici ale UE contribuie la obiectivele de securitate, inclusiv în domeniul transporturilor, finanțelor, vămilor, educației, politicii privind securitatea maritimă, tehnologiilor informației, energiei și sănătății publice. Acțiunile legate de piața unică digitală și politica europeană de vecinătate vor completa și consolida Agenda europeană privind securitatea. De asemenea, agenda se bazează pe strategiile sectoriale existente care pot contribui, în mod direct sau indirect, la asigurarea unui nivel ridicat de securitate⁹.

Prezenta agendă trebuie privită în coroborare cu viitoarea Agendă europeană privind migrația¹⁰, care va aborda aspecte care sunt direct relevante pentru securitate, precum introducerea ilegală de migranți, traficul de persoane, coeziunea socială și gestionarea frontierelor.

În al cincilea rând, trebuie să reunim toate dimensiunile interne și externe ale securității. Amenințările la adresa securității nu sunt delimitate de granițele UE. Securitatea internă a UE și securitatea globală sunt interdependente și interconectate. Răspunsul UE trebuie așadar să fie cuprinzător și să se bazeze pe un set coerent de acțiuni care grupează dimensiunea internă și cea externă, pentru a consolida și mai mult legăturile dintre politica în domeniul justiției și afacerilor interne și politica de securitate

⁸ Agenția UE pentru aplicarea legii, Europol, agenția UE pentru gestionarea cooperării operative la frontierele externe, Frontex, agenția UE de cooperare judiciară, Eurojust, Colegiul European de Poliție, CEPOL, Agenția UE pentru gestionarea sistemelor IT de mari dimensiuni, eu-LISA, și Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie, OEDT.

⁹ Strategia UE în materie de securitate maritimă (concluziile Consiliului din 24.6.2014); strategia de securitate cibernetică [JOIN (2013) 1 final, 7.2.2013]; strategia pentru gestionarea riscurilor vamale [COM(2014) 527 final, 21.8.2014]; cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (concluziile Consiliului din 12.5.2009); Strategia UE pentru tineret [COM (2009) 200 final, 27.4.2009]; strategia UE de intensificare a luptei împotriva contrabandei cu țigări și a altor forme de comerț ilicit cu produse din tutun [COM(2013) 324 final, 6.6.2013]. De asemenea, Agenda completează inițiative în curs, precum revizuirea politicii privind controlul exporturilor strategice [COM(2014) 244 final, 24.4.2014].

¹⁰ Agenda europeană privind migrația este una dintre inițiativele Programului de lucru al Comisiei pentru 2015.

și apărare comună. Succesul răspunsului UE depinde în foarte mare măsură de cooperarea cu partenerii internaționali. Angajamentul preventiv cu țările terțe este necesar în vederea abordării cauzelor profunde ale chestiunilor de securitate.

Ar trebui să maximizăm valoarea adăugată a **dialogurilor** de politică existente în **materie de securitate** purtate de UE și a activităților și instrumentelor financiare ale UE conexe, cu țările candidate și cu țările vizate de politica de vecinătate, cu principalii parteneri strategici, precum și cu organizațiile internaționale și regionale relevante. Sfera dialogurilor ar trebui extinsă pentru a include priorități precum cooperarea în combaterea criminalității organizate și a terorismului transnațional, a introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane. Acest lucru ar trebui să ducă la planuri de acțiune comune specifice cu țările terțe cheie și să se regăsească în modul în care este direcționată utilizarea instrumentelor financiare ale UE.

Delegațiile UE din țările terțe sunt importante pentru dialogurile cu privire la securitate și, prin urmare, necesită expertiză și o coordonare mai strânsă la nivel local. Procesul curent de **alocare de experți în materie de securitate** în delegațiile UE din țările vizate de politica europeană de vecinătate, precum și în alte țări vizate din afara UE ar trebui să fie o prioritate. În același timp, ar trebui să analizăm modalitățile de utilizare pe deplin a expertizei personalului responsabil cu aplicarea legii din statele membre detașat în țări din afara UE, precum și să evaluăm fezabilitatea detașării de ofițeri de legătură și de magistrați ai agențiilor UE în țările terțe cheie.

Acordurile de asistență judiciară reciprocă cu țări terțe (Statele Unite, Japonia¹¹) sunt instrumente esențiale ale cooperării judiciare internaționale și Comisia va evalua necesitatea elaborării altor acorduri bilaterale sau multilaterale cu țările terțe cheie.

În fine, Uniunea ar trebui să își dezvolte în continuare relațiile cu organizațiile internaționale, cum ar fi ONU, Consiliul Europei și Interpol, și să recurgă mai activ la forumuri multilaterale precum Forumul mondial pentru combaterea terorismului în vederea promovării celor mai bune practici și a atingerii obiectivelor comune.

Aspectele externe ale securității vor fi dezvoltate mai pe larg în cadrul revizuirii strategice pe care a inițiat-o Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate/vicepreședinte al Comisiei, precum și în contextul revizuirii în curs a politicii europene de vecinătate.

2. CONSOLIDAREA PILONILOR ACȚIUNII UE

Din punct de vedere operațional, a colabora mai bine și mai strâns înseamnă, înainte de toate, că toți actorii implicați, instituții și agenții ale UE, state membre sau autorități naționale de asigurare a aplicării legii, pun în aplicare integral instrumentele existente. De asemenea, aceasta necesită, dacă este cazul, instrumente noi sau mai bine elaborate astfel încât să se maximizeze valoarea adăugată a măsurilor UE în ceea ce privește schimbul de informații, cooperarea operațională și alte forme de sprijin.

2.1 Îmbunătățirea schimbului de informații

Uniunea pune la dispoziție o serie de instrumente de înlesnire a schimbului de informații între autoritățile naționale de asigurare a aplicării legii, pe care statele membre nu ar trebui să ezite să le utilizeze pe deplin. Acolo unde mai există lacune critice, ar trebui să evaluăm necesitatea unor instrumente suplimentare ale UE.

¹¹ Decizia Consiliului 2009/820/PESC, 23.10.2009, și Decizia Consiliului 2010/88/PESC/JAI, 30.11.2009.

Sistemul de Informații Schengen (SIS) este în prezent instrumentul de schimb de informații cel mai larg utilizat. Autoritățile naționale competente îl pot folosi pentru a consulta alertele privind persoanele și obiectele căutate sau dispărute, atât în interiorul Uniunii, cât și la frontierele externe. La începutul anului 2015, SIS a fost actualizat cu scopul de a îmbunătăți schimbul de informații privind persoanele suspectate de terorism și de a consolida eforturile statelor membre de a invalida documentele de călătorie ale persoanelor în cazul cărora există suspiciunea că intenționează să se alăture grupurilor teroriste din afara UE. Comisia va analiza posibilitățile de a ajuta statele membre să pună în aplicare interdicții de călătorie, stabilite la nivel național. În 2015-2016, Comisia va evalua SIS pentru a stabili dacă noile necesități operaționale impun modificări legislative, cum ar fi introducerea unor categorii suplimentare care să declanșeze alerte.

În vederea consolidării în continuare a securității la frontierele externe, ar trebui să se recurgă mai mult la SIS, precum și la baza de date a Interpol privind **documentele de călătorie furate și pierdute (SLTD)**. Comisia va ajuta statele membre să utilizeze controalele automatizate la frontieră împreună cu verificarea SIS și a SLTD și va continua să monitorizeze dacă statele membre pun în aplicare obligația de a alimenta date în SLTD¹². De asemenea, Comisia actualizează manualul destinat polițiștilor de frontieră pentru a orienta mai bine controalele la frontieră și pentru a promova utilizarea deplină a SIS și a SLTD.

Statele membre sunt responsabile pentru întreaga Uniune atunci când efectuează controale la frontierele lor externe. De aceea, **indicatorii de risc comuni** ar trebui să stea la baza activității autorităților naționale de frontieră atunci când efectuează controale asupra persoanelor. Pe baza contribuțiilor primite de la statele membre, Comisia va finaliza un prim set de indicatori de risc comuni, cu privire la luptătorii teroriști străini, în prima jumătate a anului 2015. Europol și Frontex vor avea un rol esențial în menținerea viitoare a acestor indicatori de risc. Comisia va monitoriza în continuare eficacitatea Codului frontierelor Schengen și va analiza eventualele necesități de ameliorare.

Standardele comune ridicate în **gestionarea frontierelor**, pe deplin conforme cu statul de drept și drepturile fundamentale, sunt esențiale pentru prevenirea criminalității transfrontaliere și a terorismului. Agenda europeană privind migrația va aborda mai detaliat aspectele legate de gestionarea frontierelor. Propunerea revizuită privind frontierele inteligente, pe care Comisia intenționează să o prezinte până la începutul anului 2016, va contribui la creșterea eficacității și eficienței.

Măsurile complementare de îmbunătățire a securității în ceea ce privește **circulația mărfurilor** contribuie, de asemenea, la combaterea activităților ilegale la frontieră, cum ar fi traficul de arme, droguri ilegale și contrabanda cu țigări sau transferurile ilicite de monedă. Sistemul vamal de informații prelabile privind transporturile de marfă notifică anticipat autoritățile vamale în vederea evaluării riscurilor de securitate a transporturilor de marfă care intră sau pleacă din UE. Sistemul ar trebui să fie exploatat pe deplin, asigurând schimbul efectiv de informații între vămi și cu alte autorități de asigurare a aplicării legii. Sistemul de informații antifraudă (AFIS) reprezintă o platformă esențială pentru schimbul de informații vamale antifraudă și susține asigurarea aplicării legislației vamale în vederea combaterii criminalității transfrontaliere¹³.

Cadrul **Prüm**¹⁴ este un alt exemplu de instrument de schimb de informații la nivelul UE

¹² Poziția comună 2005/69/JAI, 24.1.2005.

¹³ AFIS este administrat de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF).

¹⁴ Decizia Consiliului 2008/615/JAI, 23.6.2008, și Decizia Consiliului 2008/616/JAI, 23.6.2008.

al cărui potențial nu este încă valorificat pe deplin. Cadrul permite compararea automatizată a profilurilor ADN, a datelor dactiloscopice și a datelor privind înmatricularea autovehiculelor, toate acestea fiind esențiale pentru identificarea infracțiunilor și crearea unui caz solid. Sistemul nu este utilizat la potențialul deplin deoarece în acest stadiu numai un număr limitat de state membre și-au pus în aplicare obligațiile legale și au integrat rețeaua în propriile sisteme. Astfel, eficacitatea generală a cadrului Prüm în prinderea și urmărirea infractorilor este afectată. Statele membre au beneficiat de sprijin tehnic și financiar semnificativ pentru punerea în aplicare. Comisia va considera acest domeniu ca o prioritate atunci când recurge la competențele sale de asigurare a punerii în aplicare în mod corect a legislației UE.

Desigur, implementarea juridică a instrumentelor UE la nivel național nu este îndeajuns. Instrumentele cadrului de securitate al UE vor avea efect deplin doar atunci când agențiile naționale de asigurare a aplicării legii au încredere în instrumentele existente și împărtășesc informațiile fără reținere. Propunerea de nou temei juridic pentru **Europol**¹⁵, discutată în prezent de colegiitori, dorește să consolideze capacitățile analitice ale Europol, să permită statelor membre să declanșeze acțiuni operaționale și să întărească regimul agenției de protecție a datelor. Statele membre ar trebui să apeleze la Europol ca prim mijloc pentru comunicarea de informații în scopul asigurării aplicării legii pe întreg teritoriul UE. Cu ajutorul aplicației de rețea pentru schimbul securizat de informații a Europol (SIENA), statele membre pot să comunice informații în mod rapid, securizat și ușor, între ele, cu Europol sau cu părți terțe cu care Europol a încheiat un acord de cooperare. Utilizarea activă a instrumentelor de schimb de informații presupune, de asemenea, existența unei interfețe adecvate între instrumentele UE și sistemele naționale de asigurare a aplicării legii, ca de exemplu **ghişeele unice**. Statele membre trebuie să instituie structurile adecvate la nivel național care să integreze și să coordoneze activitatea autorităților relevante.

Pentru a dezmembra rețelele teroriste și infracționale este esențial să se poată urmări deplasările infractorilor. Acum, este necesară finalizarea de urgență de către colegiitori a activității lor privind instituirea unui sistem pentru **registruul UE cu numele pasagerilor (PNR)** în cazul pasagerilor companiilor aeriene pe deplin compatibil cu Carta drepturilor fundamentale, punând la dispoziție, în același timp, un instrument solid și eficace la nivelul UE. Analiza informațiilor PNR furnizate în momentul efectuării rezervării și a check-inului contribuie la identificarea pasagerilor care prezintă un grad de risc ridicat despre care autoritățile de asigurare a aplicării legii nu aveau cunoștință anterior. Datele legate de PNR s-au dovedit necesare în eforturile de identificare a călătorilor cu un grad de risc ridicat, în contextul combaterii terorismului, a traficului de droguri, a traficului de persoane, a exploatării sexuale a copiilor și a altor infracțiuni grave. Odată adoptată, directiva privind PNR va asigura o cooperare mai bună între sistemele naționale și va reduce lacunele în materie de securitate între statele membre. Indicatorii de risc comuni pentru prelucrarea datelor PNR vor avea rolul de a nu permite ca infractorii să nu fie identificați atunci când tranzitează un alt stat membru. Pe baza informațiilor primite de la statele membre, Europol și Frontex pot avea din nou un rol esențial în dezvoltarea și distribuirea acestor indicatori de risc.

UE a încheiat **acorduri PNR** cu Statele Unite ale Americii, Canada și Australia. O astfel de cooperare are o reală valoare adăugată în identificarea și arestarea luptătorilor teroriști

¹⁵ COM(2013) 173 final, 27.3.2013. O parte a propunerii a fost înlocuită de propunerea de Regulament de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru formare în materie de aplicare a legii (CEPOL) [COM(2014) 465 final, 16.7.2014].

străini, a traficantilor de droguri sau a delincvenților sexuali itineranți. Abordarea viitoare a Uniunii în ceea ce privește schimbul de date PNR cu țări din afara UE va ține seama de necesitatea de a aplica standarde coerente și protecții specifice în materie de drepturi fundamentale. Odată ce Curtea de Justiție a Uniunii Europene va emite avizul cu privire la proiectul de acord PNR cu Canada și pe baza concluziilor Curții, Comisia își va finaliza activitatea cu privire la găsirea unor soluții solide și viabile din punct de vedere juridic pentru schimbul de date PNR cu alte țări terțe, având în vedere, de asemenea, un model de acord privind PNR în care sunt stabilite cerințele pe care țările terțe trebuie să le îndeplinească pentru a primi date PNR din UE.

Normele comune privind **protecția datelor** vor permite autorităților de asigurare a aplicării legii și autorităților judiciare să coopereze mai eficient între ele, precum și să creeze un climat de încredere și de securitate juridică. Este esențial să se obțină, până la sfârșitul anului 2015, un acord cu privire la reforma în materie de protecție a datelor în ansamblu, și în special cu privire la propunerea de Directivă privind protecția datelor destinată autorităților polițienești și judiciare. De asemenea, Uniunea Europeană poartă negocieri cu guvernul Statelor Unite ale Americii asupra unui acord-cadru internațional („Acordul-cadru privind protecția datelor”), cu scopul de a asigura un nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal transferate între UE și SUA în vederea prevenirii, identificării, cercetării și urmăririi penale a infracțiunilor, inclusiv a terorismului.

Datele de comunicații pot să contribuie, de asemenea, în mod eficace la prevenirea și urmărirea penală a terorismului și a criminalității organizate. În urma hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene referitoare la Directiva privind păstrarea datelor¹⁶, Comisia va monitoriza în continuare evoluțiile legislative la nivel național.

Eforturile de combatere a organizațiilor criminale care își desfășoară activitatea în mai multe țări din UE presupun, de asemenea, schimbul de informații și cooperarea între autoritățile judiciare. **Sistemul european de informații cu privire la cazierile judiciare (ECRIS)**, care permite schimbul de informații cu privire la condamnările anterioare ale resortisanților UE, este utilizat de 26 de state membre. Însă, sistemul nu funcționează în mod eficient în cazul resortisanților țărilor din afara UE care au fost condamnați în UE. Comisia va intensifica activitatea care este deja în curs în vederea îmbunătățirii ECRIS pentru resortisanții din afara UE și este pregătită să contribuie la punerea în aplicare efectivă a acestuia.

Disponibilitatea în timp real a datelor existente la nivelul statelor membre este un domeniu asupra căruia se va concentra activitatea viitoare privind schimbul de informații. Ca răspuns la o solicitare formulată de Consiliu¹⁷, Comisia va evalua necesitatea și valoarea adăugată potențială a unui **sistem european de inventariere a evidențelor poliției (EPRIS)** pentru a facilita accesul transfrontalier la informațiile deținute în evidențele forțelor de poliție naționale. Între timp, Comisia sprijină lansarea unui proiect-pilot planificat de un grup de state membre în vederea instituirii mecanismelor de căutare transfrontalieră automatizată în evidențele naționale pe o bază de tip „rezultat/niciun rezultat”¹⁸.

În fine, **mediul comun pentru schimbul de informații în domeniul maritim (CISE)** va permite interoperabilitatea datelor relevante în materie de securitate, în domenii precum

¹⁶ Hotărârea Curții Europene de Justiție din 8 aprilie 2014, citată mai sus.

¹⁷ A se vedea concluziile Consiliului din 4.12.2014 menționate anterior.

¹⁸ Răspunsul automatizat la o căutare în evidențe ar indica doar dacă datele sunt disponibile („rezultat”) sau dacă nu sunt disponibile („niciun rezultat”) în evidența forțelor de poliție din altă țară. În cazul unui rezultat, datele suplimentare vor trebui solicitate utilizând canalele existente pentru cooperarea polițienească.

pirateria, terorismul, contrabanda cu arme și droguri, traficul de persoane, poluarea mediului, protecția civilă și dezastrele naturale, la nivelul autorităților competente, în limita mandatelor lor.

Acțiunea UE trebuie să se concentreze, mai întâi, asupra aplicării depline a normelor aflate deja în vigoare, ca de exemplu cadrul Prüm, și pe adoptarea propunerilor deja prezentate, cum ar fi Directiva UE privind PNR, regulamentul privind Europol și reforma privind protecția datelor. Crearea unui set de instrumente clar, sigur și reglementat în mod adecvat care să ofere autorităților informațiile de care au nevoie va constitui deja un important pas înainte, atât timp cât aceste instrumente sunt utilizate la potențialul lor maxim. Instrumentele-cheie, precum Sistemul de Informații Schengen, Codul frontierei Schengen și ECRIS ar trebui, de asemenea, să fie monitorizate, iar lacunele în ceea ce privește sfera acestora ar trebui eliminate.

2.2 Cooperarea operațională sporită

Tratatul de la Lisabona prevede modalitățile juridice și practice care să asigure eficacitatea cooperării operaționale între autoritățile diferitelor state membre.

Prin intermediul **ciclului de politici ale UE privind criminalitatea organizată și gravă**, autoritățile statelor membre coordonează prioritățile comune și acțiunile operaționale. Comitetul permanent pentru cooperarea operațională în materie de securitate internă (COSI) are un rol central. Ciclul de politici constituie metodologia pentru o abordare a securității interne în funcție de informațiile culese, pe baza evaluărilor comune ale amenințărilor, coordonate în cadrul Europol. Acesta vizează resursele disponibile în ceea ce privește riscurile și amenințările imediate la adresa securității, precum și cele pe termen mediu și lung. Statele membre ar trebui să recurgă mai frecvent la ciclul de politici pentru a lansa operațiuni concrete de asigurare a aplicării legii în vederea combaterii criminalității organizate, inclusiv cu țări terțe. Un exemplu concret în acest sens este Operația Arhimede, coordonată de Europol în septembrie 2014, scopul fiind de a aborda o varietate de infracțiuni grave în statele membre și în țările terțe¹⁹. Acest tip de operațiuni ar trebui evaluate constant pentru a identifica cele mai bune practici care să fie utilizate în cadrul acțiunilor viitoare.

Agențiile UE au un rol esențial în sprijinirea cooperării operaționale, prin contribuția pe care o aduc la evaluarea amenințărilor comune la adresa securității, la definirea priorităților comune pentru acțiunile operaționale, precum și prin înlesnirea cooperării și a urmăririi penale transfrontaliere. Statele membre ar trebui să apeleze pe deplin la sprijinul pe care îl oferă agențiile în combaterea criminalității, prin acțiuni comune. De asemenea, ar trebui promovată cooperarea sporită între agenții, în limita mandatelor acestora. Odată ce va fi pus în aplicare, acordul de cooperare revizuit dintre Europol și Frontex va permite acest tip de sinergii, cele două agenții având posibilitatea să facă schimb de date cu caracter personal în contextul unor garanții corespunzătoare de protecție a datelor. Eurojust și Europol ar trebui să își consolideze în continuare cooperarea operațională.

Pe baza contribuțiilor primite de la agențiile UE și în strânsă cooperare cu statele membre, Comisia a dobândit expertiză specifică în elaborarea **evaluărilor de risc**. Comisia a elaborat Orientările privind evaluarea și cartografierea riscurilor pentru

¹⁹ Operația Arhimede a avut loc în septembrie 2014, la aceasta participând autoritățile de asigurare a aplicării legii din 34 țări. Coordonarea a fost asigurată de către Europol. Operația a vizat grupurile de criminalitate organizată și a dus la peste 1 000 de arestări pe tot teritoriul Europei.

gestionarea dezastrelor²⁰, precum și Orientări privind evaluarea capacității statelor membre de gestionare a riscurilor, și a efectuat evaluări ale riscurilor privind explozivii în transportul aerian de mărfuri din țări terțe și privind controalele asupra pasagerilor în aeroporturile din statele membre. Comisia intenționează să aplice această metodologie în alte domenii, cum ar fi infrastructurile critice, spălarea banilor și finanțarea terorismului, și să evalueze în special efectele în cascadă ale riscurilor sistemice.

Centrele de coordonare pot facilita un **răspuns european coerent în timp de criză și de situații de urgență**, evitând dublarea inutilă și costisitoare a eforturilor. În contextul **clauzei de solidaritate**²¹, un stat membru poate solicita asistență UE în caz de criză, inclusiv de atacuri teroriste. Centrul de coordonare a răspunsului la situații de urgență al UE este principala platformă de coordonare și de sprijin 24/7 pentru toate situațiile de criză, în temeiul mecanismului de protecție civilă al Uniunii²², al clauzei de solidaritate și al mecanismelor integrate ale UE pentru răspuns politic la crize. Acesta se bazează pe contribuțiile Comisiei, ale agențiilor UE și ale statelor membre. În condițiile creșterii riscurilor de dezastre și a apariției de noi riscuri de dezastre, statele membre și Comisia trebuie să conlucreze pentru a pune în aplicare pe deplin legislația privind protecția civilă din 2013²³ și a o transpune în practică, inclusiv să dea curs măsurilor prevăzute de cadrul de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre pentru perioada 2015-2030²⁴. UE ar trebui să consolideze în continuare gradul de pregătire pentru gestionarea crizelor în vederea unui răspuns al UE mai coerent și eficace la situațiile de criză cauzate de acte criminale, care afectează frontierele, securitatea publică și sistemele critice. Aceasta include efectuarea mai multor exerciții comune pe teren.

Pentru a sprijini cooperarea operațională, la nivelul UE sunt disponibile instrumente transfrontaliere. **Echipele comune de anchetă (JIT)** reprezintă un cadru la îndemână pentru cooperarea între statele membre, fiind create pentru o perioadă determinată cu scopul de a ancheta cazuri specifice. JIT reprezintă un instrument care a dat rezultate, la care ar trebui să se recurgă mai frecvent și care ar trebui să se bazeze în mod sistematic pe agenții. În situația în care cauzele penale au o dimensiune internațională, statele membre ar trebui să aibă în vedere posibilitatea de a implica în cadrul JIT țări terțe. În mod similar, **operațiunile vamale comune (JCO)** permit autorităților vamale să combată criminalitatea transfrontalieră în domeniul vamal, recurgând la o abordare multidisciplinară. În vederea evaluării de către autoritățile vamale a riscurilor la adresa securității cauzate de circulația internațională a mărfurilor, Comisia și statele membre au elaborat împreună criterii comune de identificare a riscurilor. În conformitate cu strategia și planul de acțiune UE pentru gestionarea riscurilor vamale, UE ar trebui să consolideze în continuare capacitatea de detectare a comerțului ilicit cu bunuri sau numerar.

O altă modalitate eficace de a asigura cooperarea operațională transfrontalieră este cooperarea în cadrul **rețelelor de unități naționale specializate**. Cooperarea transfrontalieră între unitățile naționale de informații financiare (FIU) și birourile naționale de recuperare a activelor (ARO) contribuie la combaterea spălării banilor și a accesului la produsele ilicite provenite din săvârșirea de infracțiuni. În mod similar, autoritățile **vamale** cooperează în vederea gestionării riscurilor în lanțul internațional de

²⁰ SEC (2010) 1626 final, 21.12.2010.

²¹ Articolul 222 din TFUE.

²² Mecanismul de protecție civilă al Uniunii a fost instituit în 2001 pentru a încuraja cooperarea între autoritățile naționale cu atribuții de protecție civilă din Europa.

²³ Decizia 1313/2013/UE din 17.12. 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii.

²⁴ Printre măsuri se numără o infrastructură locală și națională mai rezistentă în caz de dezastre, promovarea inovării, crearea unor legături mai eficiente între cercetare, politici și operațiuni, dezvoltarea de parteneriate cu sectorul privat și integrarea gestionării riscului de dezastre.

aprovizionare, facilitând totodată comerțul legitim²⁵. Un grad mai mare de coordonare și cooperare între funcțiile de pază de coastă la nivel național întărește securitatea maritimă. Experți din diferite părți ale lanțului de asigurare a respectării legii din statele membre cooperează, de asemenea, prin intermediul diverselor rețele în vederea combaterii infracțiunilor împotriva mediului. Comisia va sprijini adoptarea acestei abordări în alte domenii.

Centrele de cooperare polițienească și vamală (CCPV) din regiunile de frontieră reunesc pe o platformă unică autoritățile de asigurare a aplicării legii din diferite state membre. UE sprijină CCPV, al căror număr este în creștere, prin cofinanțare și conferințe anuale care permit schimbul de experiență și de cele mai bune practici. Deși majoritatea informațiilor comunicate în cadrul CCPV nu se referă la formele grave de criminalitate și la criminalitatea organizată, este important ca informațiile cu privire la astfel de cazuri să fie transmise până la nivel național și, dacă este cazul, către Europol.

În ceea ce privește **cooperarea regională**, necesitatea și valoarea adăugată a măsurilor în temeiul articolului 89 din TFUE cu privire la intervenția autorităților competente ale unui stat membru pe teritoriul unui alt stat membru ar putea fi avute în vedere după evaluarea instrumentelor existente, inclusiv urmărirea și supravegherea transfrontalieră.

Cooperarea judiciară în materie penală are la bază, de asemenea, instrumente transfrontaliere eficiente. În cadrul de securitate, recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare este un element-cheie. Instrumente precum mandatul european de arestare s-au dovedit a fi eficiente, însă alte instrumente, ca de exemplu înghețarea și confiscarea bunurilor provenite din săvârșirea de infracțiuni, nu sunt încă utilizate în mod sistematic în toate cazurile corespunzătoare. Pentru executarea mandatelor europene de arestare și a ordinelor de înghețare și de confiscare, judecătorii naționali ar trebui să recurgă la oportunitățile Rețelei judiciare europene (RJE). Prin punerea în aplicare a ordinului european de anchetă, va fi disponibil un alt instrument esențial. Statele membre ar trebui să recurgă mai frecvent la Eurojust în vederea coordonării cercetărilor și a urmăririlor penale transfrontaliere. De asemenea, Eurojust poate fi foarte util în cazul cererilor de asistență judiciară reciprocă complexe cu țări din afara UE, în special datorită rețelei sale de puncte de contact.

În fine, prin instituirea Parchetului European, chestiunea protejării împotriva pierderilor pentru bugetul UE ca urmare a activității infracționale va dobândi o nouă dimensiune.

Instituțiile, agențiile și instrumentele de cooperare ale UE existente reprezintă deja un set eficient de instrumente pentru ca politica UE în materie de securitate să devină o realitate funcțională. Mai multe sinergii între agențiile UE, o coordonare mai sistematică și utilizarea deplină a unor instrumente precum echipele comune de anchetă pot aduce o schimbare reală în prevenirea, detectarea și reacția la amenințările la adresa securității.

2.3 Acțiuni de sprijinire: formare, finanțare, cercetare și inovare

În afară de schimbul de informații și de cooperarea operațională, UE oferă sprijin pentru acțiunile legate de securitate prin formare, finanțare și promovarea cercetării și inovării în aspectele legate de securitate. Comisia urmărește să direcționeze acest sprijin în mod strategic și eficient din punctul de vedere al costurilor.

²⁵ COM(2014) 527 final, 21.8.2014.

Eficacitatea instrumentelor de cooperare depinde de personalul cu atribuții de asigurare a aplicării legii din statele membre care știu cum să le folosească. Programele de formare sunt esențiale pentru a permite autorităților de pe teren să valorifice instrumentele într-o situație operațională. Colegiul European de Poliție, **CEPOL**, organizează cursuri, definește programe de formare comune privind cooperarea transfrontalieră și coordonează programele de schimb. Propunerea legislativă actuală privind CEPOL ar consolida și mai mult capacitatea sa de a pregăti ofițerii de poliție să coopereze în mod eficace și să dezvolte o cultură comună în materie de asigurare a aplicării legii²⁶. CEPOL ar trebui să își adapteze programele de formare anuale la prioritățile identificate în această agendă. Academii naționale de poliție ar trebui, de asemenea, să recurgă la finanțarea UE în vederea integrării **cooperării transfrontaliere** în propriile programe de formare profesională și exerciții practice. Formarea profesională a magistraților și a personalului din justiție ar trebui aliniată mai bine la prioritățile UE, pe baza structurilor și a rețelelor existente și cu sprijinul Rețelei europene de formare judiciară (EJTN), a portalului european e-justiție și a formării online. Comisia a instituit, de asemenea, un Centru european de formare în domeniul securității, care le permite statelor membre să își îmbunătățească capacitățile de detectare și identificare a materialelor nucleare sau radioactive ilicite în scopul prevenirii amenințărilor.

Fondul pentru securitate internă, creat recent, reprezintă un instrument flexibil și cu capacitate de răspuns pentru a aborda cele mai importante provocări până în 2020. Această agendă stabilește orientarea strategică a fondului, cu accent pe domeniile în care sprijinul financiar va aduce cea mai mare valoare adăugată. Printre utilizările prioritare ale fondului ar trebui să se numere actualizarea secțiunilor naționale ale Sistemului de Informații Schengen, punerea în aplicare a cadrului Prüm și crearea de ghișee unice. De asemenea, ar trebui să se recurgă la fond pentru a consolida cooperarea operațională transfrontalieră în cadrul ciclului de politici ale UE privind criminalitatea internațională organizată și gravă, precum și pentru a elabora „strategii de ieșire” pentru persoanele radicalizate, cu ajutorul celor mai bune practici identificate în cadrul Rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare. Alte instrumente de finanțare ale UE, cum ar fi Orizont 2020 pentru cercetare și inovare²⁷, fondurile structurale și de investiții europene, programele UE privind justiția, programul Vamă 2020 și instrumentele financiare pentru acțiunea externă, pot contribui, de asemenea, în domeniile aferente, la sprijinirea priorităților Agendei privind securitatea.

Evaluarea la jumătatea perioadei a Fondului pentru securitate internă, care va avea loc în anul 2018, va oferi prilejul de a trece în revistă modul în care finanțarea a contribuit la atingerea priorităților stabilite în agendă și de a regândi prioritățile fondului, dacă este cazul.

Cercetarea și inovarea sunt esențiale pentru ca UE să țină pasul cu evoluția necesităților în materie de securitate. Cercetarea poate identifica noile amenințări la adresa securității și efectele acestora asupra societăților europene. Totodată, contribuie la câștigarea încrederii sociale în politicile și instrumentele în materie de securitate noi bazate pe cercetare. Soluțiile inovatoare vor contribui la atenuarea riscurilor la adresa securității într-un mod mai eficace, recurgând la cunoștințe, cercetare și tehnologie. Orizont 2020 poate avea un rol central în asigurarea faptului că eforturile de cercetare ale UE sunt bine direcționate, inclusiv pentru a răspunde mai bine nevoilor autorităților de asigurare a

²⁶ COM(2014) 465 final, 16.7.2014.

²⁷ Orizont 2020, programul de cercetare și inovare al UE pentru perioada 2014-2020, secțiunea „Societăți sigure — protejarea libertății și a securității Europei și a cetățenilor săi”.

aplicării legii, implicând într-o măsură mai mare **utilizatorii finali** în toate etapele procesului, de la concepție, până la introducerea pe piață. În domeniul **protecției civile** este nevoie, de asemenea, să se pună un accent mai mare pe inovare, iar crearea unui centru de cunoaștere în cadrul Centrului de coordonare a răspunsului la situații de urgență al UE, precum și crearea unei comunități de utilizatori vor contribui la dezvoltarea unei interfețe între cercetare și utilizatorii finali în statele membre.

Recent, Comisia a mandatat organizațiile europene de standardizare să elaboreze un standard pentru „**luarea în considerare a vieții private începând cu momentul concepției**”, cu scopul de a promova includerea standardelor înalte de securitate și a drepturilor fundamentale într-un stadiu cât mai timpuriu al proiectării tehnologice. Conformitatea cu acest standard va garanta că produsele și serviciile de securitate ale UE respectă drepturile persoanelor și, astfel, consolidează încrederea consumatorilor.

Competitivitatea **sectorului UE al securității** poate, de asemenea, să contribuie la autonomia UE în ceea ce privește satisfacerea nevoilor în materie de securitate. UE a încurajat dezvoltarea de soluții inovatoare în materie de securitate, de exemplu prin standarde și certificate comune²⁸. Comisia are în vedere întreprinderea de măsuri suplimentare, ca de exemplu privind sistemele de alarmă și echipamentele de control din aeroporturi, pentru a înlătura barierele din calea pieței unice și pentru a consolida competitivitatea sectorului UE al securității pe piețele de export.

Criminalistica este esențială pentru asigurarea aplicării legii și pentru urmărirea în justiție. Autoritățile de asigurare a aplicării legii și cele judiciare trebuie să aibă încredere că datele criminalistice pe care se bazează sunt de înaltă calitate, chiar dacă datele provin de la alt stat membru. Așadar, este important să se asigure că datele criminalistice comunicate prin intermediul sistemelor de schimb de informații, cum ar fi cadrul Prüm pentru amprentele digitale și profilurile ADN, pot fi utilizate efectiv în instanță. Un **spațiu european al criminalisticii**, care să alinieze procedurile furnizorilor de servicii de expertiză criminalistică din statele membre, ar favoriza cooperarea și ar asigura încrederea. Mai întâi, Comisia va colabora cu părțile interesate relevante la un exercițiu de analiză și apoi va defini prioritățile și măsurile posibile pentru a atinge acest obiectiv. Acestea pot include schimbul de cele mai bune practici și definirea unor standarde minime comune.

*Securitatea ar trebui să fie o **prioritate esențială** pentru o paletă largă de **instrumente de finanțare**, de **programe de cercetare și inovare**, precum și de **inițiative de formare profesională**. Prioritățile existente ar trebui adaptate în funcție de necesități.*

3. TREI PRIORITĂȚI

În următorii cinci ani, acest cadru al unei cooperări mai bune și mai strânse ar trebui transpus astfel încât să se abordeze cele trei priorități ale securității europene, cadrul fiind adaptabil la alte amenințări majore care ar putea evolua în viitor.

- Atacurile teroriste din Europa, cele mai recente fiind comise la Paris, Copenhaga și Bruxelles, au evidențiat necesitatea unui răspuns comun al UE solid la **terorism și luptătorii teroriști străini**. Cetățenii europeni continuă să se alăture grupărilor teroriste în zonele de conflict, participând la programe de formare și, la întoarcere, reprezentând o potențială amenințare pentru securitatea internă

²⁸ COM(2012) 417, 26.7.2012.

europăană. Deși chestiunea luptătorilor teroriști străini nu este ceva nou, amploarea și fluxul de luptători către conflictele în desfășurare, în special în Siria, Irak și Libia, precum și caracterul interconectat al acestor conflicte sunt fără precedent.

- În același timp, **formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată transfrontalieră** găsesc noi căi de acțiune și noi modalități de a se sustrage detectării. Costurile umane, sociale și economice ale unor infracțiuni precum traficul de persoane, comerțul cu arme de foc, contrabanda cu droguri și criminalitatea financiară, economică și de mediu sunt enorme. Grupările infracționale organizate implicate în introducerea ilegală de migranți exploatează vulnerabilitățile persoanelor care caută protecție sau oportunități economice mai bune și sunt responsabile de pierderile de vieți omenești în numele profitului. Criminalitatea organizată contribuie, de asemenea, la terorism și la criminalitatea informatică prin canale precum furnizarea de arme, finanțare prin contrabanda cu droguri și infiltrarea pe piețele financiare.
- În fine, **criminalitatea informatică** este o amenințare tot mai mare la adresa drepturilor fundamentale ale cetățenilor și a economiei, precum și la reușita dezvoltării unei piețe unice digitale²⁹. Pe măsură ce comerțul și activitatea bancară se transferă în mediul online, criminalitatea informatică poate reprezenta un câștig potențial enorm pentru infractori și o imensă pierdere potențială pentru cetățeni. Autorii infracțiunilor informatice pot acționa din afara Uniunii pentru a cauza prejudicii infrastructurilor critice și, simultan, pot produce un număr mare de victime în diferite state membre, cu eforturi și riscuri minime. În mod similar, amenințări precum cele pe care le reprezintă terorismul cibernetic și amenințările hibride ar putea înregistra o creștere în anii următori. Infractorii abuzează de tehnicile de asigurare a anonimatului și de mecanismele de plată anonime pentru a face comerț ilicit online cu droguri sau arme, a efectua tranzacții ilegale și a spăla bani. Criminalitatea informatică este, de asemenea, strâns legată de exploatarea sexuală a copiilor, tendința de abuz al copiilor prin intermediul difuzării în direct pe internet fiind alarmantă și în creștere.

Terorismul, criminalitatea organizată și criminalitatea informatică sunt cele trei **priorități de bază** identificate în prezenta agendă cu privire la care sunt necesare acțiuni imediate. Evident, aceste **amenințări sunt interconectate și transfrontaliere**, iar dimensiunea lor multiplă și internațională este un indiciu al necesității unui răspuns eficace și coordonat la nivelul UE.

3.1 Combaterea terorismului și prevenirea radicalizării

Cetățenii și statele membre se așteaptă să beneficieze de sprijinul UE în ceea ce privește combaterea terorismului și a radicalizării și facilitarea coordonării și cooperării între autoritățile relevante. **Europol** a dobândit o expertiză tot mai importantă privind aspectele legate de terorism și aceasta ar trebui dusă mai departe prin reunirea capacităților sale de asigurare a punerii în aplicare a legislației de combatere a terorismului, prin punerea în comun a resurselor și prin maximizarea utilizării structurilor, serviciilor deja existente și a instrumentelor de care dispune agenția în scopul realizării de economii de scară. Acestea ar putea fi reunite sub forma unui **Centru**

²⁹ Criminalitatea informatică reprezintă în continuare un motiv serios de preocupare pentru utilizatorii de internet din UE, 85 % fiind de acord că riscul de a deveni o victimă a criminalității informatice este în creștere (Eurobarometru privind criminalitatea informatică publicat în februarie 2015).

europăan de combatere a terorismului în cadrul Europol în vederea intensificării sprijinului acordat statelor membre la nivelul UE, într-un mediu sigur, caracterizat prin cel mai ridicat grad de confidențialitate a comunicațiilor.

Centrul ar include: (1) Punctul focal „Călători” al Europol, cu privire la luptătorii teroriști străini și rețelele teroriste aferente, (2) Programul UE-SUA de urmărire a finanțării în scopuri teroriste (TFTP), (3) FIU.NET, rețeaua informatică descentralizată care sprijină unitățile de informații financiare și care va fi integrată în cadrul Europol în 2016 și (4) capacitățile existente ale Europol cu privire la armele de foc și dispozitivele explozive. **Eurojust** ar trebui să fie implicat pe deplin în activitățile centrului cu scopul de a îmbunătăți coordonarea cercetărilor și a urmăririlor penale. Un astfel de centru ar funcționa doar în limitele mandatului legal al Europol și nu ar afecta responsabilitatea exclusivă a statelor membre de asigurare a securității naționale și nici rolul Centrului de analiză a informațiilor al UE (INTCEN) în domeniul evaluării pe baza informațiilor a amenințării teroriste.

Unitatea pentru sesizări referitoare la internet (EU IRU) care urmează să fie instituită în cadrul Europol până în iulie 2015, ar fi, de asemenea, parte a centrului. Plecând de la experiența Europol și a statelor membre, unitatea va avea rolul de centru de expertiză al UE, ajutând statele membre să identifice și să elimine din mediul online conținuturile extremiste violente, în cooperare cu partenerii din sector.

De asemenea, Comisia va lansa, în 2015, un **forum la nivelul UE**, cu companiile informatice pentru a le permite să se întâlnească cu autoritățile de asigurare a aplicării legii și cu societatea civilă. Având ca bază reuniunile pregătitoare organizate în 2014, forumul va pune accentul pe implementarea celor mai bune instrumente de combatere a propagandei teroriste prin intermediul internetului și al mijloacelor de comunicare sociale. În cooperare cu companiile informatice, forumul va analiza, de asemenea, preocupările autorităților de asigurare a aplicării legii privind noile tehnologii de criptare.

Urmărirea operațiunilor financiare poate fi esențială pentru identificarea rețelelor teroriste, întrucât teroriștii au nevoie de finanțare pentru deplasări, cursuri de formare și echipamente. FIU pot contribui la identificarea operațiunilor financiare ale rețelelor teroriste dincolo de frontiere și îi pot identifica pe finanțatorii lor. Programul UE-SUA de urmărire a finanțării în scopuri teroriste (TFTP) permite statelor membre să solicite căutarea datelor financiare atunci când există o suspiciune rezonabilă de activitate teroristă. Până în prezent, TFTP a oferit indicii referitoare la numeroase persoane suspectate de terorism și rețelele de sprijin ale acestora. Statele membre și autoritățile lor competente ar trebui să recurgă mai activ la posibilitățile pe care le oferă TFTP. Integrarea viitoare a FIU.NET în cadrul Europol va consolida și mai mult capacitățile în lupta împotriva finanțării terorismului.

De asemenea, Comisia va analiza **necesitatea și eventualele beneficii** ale unor măsuri suplimentare în domeniul **finanțării terorismului**, inclusiv ale unor măsuri referitoare la înghețarea activelor deținute de teroriști, în temeiul articolului 75 din TFUE, comerțul ilicit cu bunuri culturale, controlul formelor de plată, precum transferurile prin internet și cardurile preplătite, mișcările ilicite de bani și măsuri referitoare la consolidarea Regulamentului privind controlul numerarului³⁰.

UE are nevoie de un **răspuns solid** în materie de **justiție penală** în privința terorismului, care să acopere cercetarea și urmărirea penală a celor care planifică acte de terorism sau

³⁰ Regulamentul 1889/2005, 26.10.2005.

care sunt suspectați de recrutare, formare și finanțarea terorismului, precum și de incitarea la comiterea de infracțiuni de terorism. Multe state membre dispun deja de cadrul legislativ de incriminare a acestor fapte sau pregătesc astfel de acte legislative. Actele legislative mai coerente, menite să combată infracțiunile legate de luptătorii teroriști străini în întreaga UE, ar aborda provocările transfrontaliere de natură practică și juridică legate de strângerea și admisibilitatea probelor în cazurile de terorism și ar descuraja plecările în zonele de conflict. În 2015, Comisia va lansa o evaluare a impactului în vederea actualizării, în 2016, a **Deciziei-cadru privind terorismul din 2008**³¹. Rezoluția 2178 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite solicită statelor să sancționeze călătoriile într-o zonă de conflict în scopuri teroriste, contribuind la crearea unei înțelegeri comune a infracțiunilor luptătorilor teroriști străini. Noul cadru legislativ ar trebui să deschidă calea către o **cooperare** mai intensă **cu țările terțe** privind luptătorii teroriști străini, pe baza exemplului pozitiv recent al cooperării cu Turcia.

O modalitate de perturbare a activității rețelelor teroriste este de a îngreuna atacul asupra țintelor, accesul la substanțe periculoase și utilizarea acestora, ca de exemplu substanțele chimice, biologice, radiologice și nucleare și precursorii de explozivi. Protejarea **infrastructurilor critice**, precum infrastructura de transport, și a **obiectivelor ușoare**, de exemplu la evenimente publice de masă, reprezintă adevărate provocări pentru autoritățile de asigurare a aplicării legii, autoritățile din domeniul sănătății publice și autoritățile de protecție civilă. UE și statele membre cooperează pentru a evalua riscurile și strategiile de reducere a riscurilor, a identifica cele mai bune practici și a elabora orientări. Comisia îi ajută pe practicieni, prin elaborarea de manuale care să îi sprijine în activitatea lor curentă, de exemplu în domeniul securității aviației.

Terorismul în Europa este alimentat de ideologiile extremiste. Prin urmare, acțiunea UE de combatere a terorismului trebuie să **abordeze cauzele profunde ale extremismului** prin intermediul măsurilor preventive. Pe întreg teritoriul UE, legătura dintre radicalizare și violența extremă devine tot mai clară. S-a dovedit că propaganda extremistă îi determină pe luptătorii teroriști străini din Europa să călătorească în străinătate în vederea formării, participării la lupte și săvârșirii de atrocități în zonele de luptă, iar la întoarcere reprezintă o amenințare pentru securitatea internă a UE. Un aspect important al răspunsului UE este consolidarea comunicării strategice a UE prin relatări simple privind conflictele și prezentarea faptelor aferente acestora.

Răspunsul UE la extremism nu trebuie să ducă la stigmatizarea niciunui grup sau comunități. Acesta trebuie să se bazeze pe valorile europene comune ale toleranței, diversității și respectului reciproc și să promoveze comunitățile libere și pluraliste. UE trebuie să contracareze platforma terorismului cu argumente solide și ferme. Comisia va asigura aplicarea legislației UE relevante în acest domeniu³². Va evalua orice lacune în legislație și va susține monitorizarea discursurilor din mediul online de incitare la ură și alte acțiuni. De asemenea, Comisia va asista statele membre în elaborarea de practici de cercetare și urmărire penală pe teren. Finanțarea UE va fi utilizată tot mai mult pentru a sprijini programele de formare specifice adresate funcționarilor publici și a încuraja monitorizarea, raportarea și înregistrarea incidentelor de infracțiuni motivate de ură și discursuri de incitare la ură.

³¹ Acesta va lua în considerare negocierile cu privire la un protocol adițional care să suplimenteze Convenția Consiliului Europei privind prevenirea terorismului.

³² Decizia-cadru 2008/913/JAI, 28.11.2008, Directiva 2000/43/CE, 29.6.2000, Directiva 2000/78/CE, 27.11.2000, și Directiva 2010/13/UE, 10.3.2010.

Educația, participarea tinerilor, dialogul inter-religios și intercultural, precum și **ocuparea forței de muncă și incluziunea socială** au un rol esențial în prevenirea radicalizării prin promovarea valorilor europene comune, prin sprijinirea incluziunii sociale, prin consolidarea înțelegerii reciproce și a toleranței. Educația incluzivă poate aduce o contribuție importantă la eliminarea inegalităților și la prevenirea marginalizării. Activitățile pentru tineret, voluntariatul, sportul și activitățile culturale sunt deosebit de eficiente pentru comunicarea cu tinerii. În acest context, Comisia va acorda prioritate combaterii radicalizării, marginalizării tinerilor și promovării incluziunii printr-o serie de acțiuni concrete în temeiul cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale („ET 2020”), al Strategiei europene pentru tineret, al Planului de lucru al UE pentru sport și al Planului de lucru pentru cultură.

Pentru a susține aceste acțiuni, Comisia va mobiliza fonduri în temeiul programelor Erasmus + și Europa creativă, printre altele prin acordarea unui sprijin sporit mobilității profesorilor și lucrătorilor de tineret, schimburilor între tineri și voluntariatului, parteneriatelor strategice în domeniul educației și al politicii de tineret, rețelelor transnaționale, platformelor de cooperare între școli, proiectelor comune privind educația civică și parteneriatelor de colaborare în domeniul sportului. În plus, Fondul social european oferă sprijin financiar statelor membre în vederea promovării incluziunii sociale, combaterii sărăciei și oricărei forme de discriminare. De asemenea, Comisia va iniția noi activități de cercetare în cadrul programului Orizont 2020 pentru a înțelege mai bine cauzele și formele sub care se manifestă radicalizarea.

UE a avut rolul de pionier în sprijinirea comunităților nevoite să învețe de la alte părți ale Uniunii. În 2014, Comisia a stabilit zece domenii de structurare a eforturilor de abordare a cauzelor profunde ale extremismului³³. **Rețeaua pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare** (RAN), o rețea la nivelul întregii UE lansată în 2011, face legătura între organizații și rețele pe întreg teritoriul Uniunii, conectând peste 1 000 de practicieni direct implicați în prevenirea radicalizării și a extremismului violent. Rețeaua permite schimbul de experiență și de practici care înlesnesc depistarea timpurie a radicalizării, precum și elaborarea de strategii de prevenire și de dezangajare la nivel local.

În prezent, Comisia instituie **Centrul de excelență RAN**. Rolul acestuia va fi de centru de cunoștințe al UE, având ca obiectiv consolidarea expertizei și încurajarea diseminării și schimbului de experiență, precum și a cooperării privind combaterea radicalizării. Cooperarea între părțile interesate privind combaterea radicalizării va dobândi astfel o nouă dimensiune practică.

De asemenea, UE a resimțit efectele radicalizării în vecinătatea sa. Pentru a contracara această situație, RAN își va dezvolta activitatea cu părțile interesate din țările terțe, acordând prioritate Turciei și țărilor din Balcanii de Vest, Orientul Mijlociu și Africa de Nord. Concomitent, ar trebui asigurată coordonarea cu acțiunea externă a UE, de exemplu printr-un grup al persoanelor eminente din Europa și lumea musulmană, cu scopul de a încuraja schimburile intelectuale și un dialog mai amplu între societăți.

Actorii locali sunt persoanele aflate în contact direct cu persoanele cele mai expuse riscului de radicalizare. Trebuie să dispună de mijloacele adecvate pentru a recunoaște semnele radicalizării și a evalua ce tip de intervenție ar putea fi necesar. De asemenea, trebuie să asigure cooperarea adecvată cu liderii comunității. Multe state membre au lansat programe de formare adresate grupurilor tradiționale ale personalului de asigurare

³³ COM(2013) 941 final, 15.1.2014.

a aplicării legii și personalului din penitenciare, iar acest lucru este o prioritate dată fiind dovezile din care rezultă că penitenciarele sunt un loc extrem de propice radicalizării. Cu sprijinul Organizației Europene a Serviciilor Penitenciare și Corecționale (EUROPRIS), Comisia va promova schimbul de cele mai bune practici, precum și formarea privind deradicalizarea și prevenirea radicalizării în penitenciare. Acțiunile de formare și de sprijin pot fi extinse în mod util la alți actori, precum asistenții sociali, cadrele didactice și lucrătorii din domeniul asistenței medicale. RAN va contribui, de asemenea, la elaborarea unor abordări similare de deradicalizare și dezangajare („strategii de ieșire”).

Comisia și Serviciul European de Acțiune Externă vor coopera cu coordonatorul UE pentru lupta împotriva terorismului astfel încât să aibă o privire de ansamblu asupra tuturor instrumentelor aflate la dispoziția Uniunii și vor monitoriza îndeaproape punerea lor în aplicare.

Acțiuni:

- consolidarea funcțiilor de sprijin ale Europol prin reunirea capacităților sale de asigurare a aplicării legislației de combatere a terorismului în cadrul Centrului european de combatere a terorismului de pe lângă Europol;
- lansarea unui forum al UE cu companiile IT care să permită contracararea propagandei teroriste și abordarea preocupărilor legate de noile tehnologii de criptare;
- luarea unor măsuri suplimentare în vederea îmbunătățirii luptei împotriva finanțării terorismului;
- eliminarea oricăror lacune existente în ceea ce privește răspunsul la incitarea la ură în mediul online;
- revizuirea Deciziei-cadru privind terorismul, prin prezentarea unei propuneri în 2016;
- regândirea priorităților cadrelor de politică și programelor pentru educație, tineret și cultură ale UE;
- axarea asupra prevenirii radicalizării în penitenciare și dezvoltarea de programe eficiente de dezangajare/deradicalizare;
- lansarea Centrului de excelență RAN și extinderea activității de combatere a radicalizării cu Turcia, Balcanii de Vest, Orientul Mijlociu și Africa de Nord.

3.2 Anihilarea criminalității organizate

Ciclul de politici ale UE privind criminalitatea organizată și gravă a contribuit la definirea unei direcții strategice mai bine coordonate și la efectuarea de operațiuni comune pe teren. **Țările vizate de politica de vecinătate** sunt deja asociate la ciclul de politici, iar implicarea acestora în activitățile operaționale ale ciclului de politici ar trebui să fie intensificată. Una dintre prioritățile ciclului de politici este anihilarea rețelelor de criminalitate organizată implicate în introducerea ilegală de migranți, prin accelerarea anchetelor transfrontaliere cu sprijinul agențiilor UE. Operația comună MARE, coordonată de Europol, reprezintă un bun exemplu al modului în care Uniunea poate fi mai eficientă în identificarea și combaterea grupurilor infracționale organizate implicate în introducerea ilegală de migranți.

Obiectivul principal al criminalității organizate este profitul. Prin urmare, autoritățile de asigurare a aplicării legii trebuie să aibă capacitatea de a se axa asupra **finanțării**

criminalității organizate, deseori indisolubil legată de acte de corupție, fraudă, contrafacere și contrabandă. Rețelele infracționale internaționale utilizează structurile de afaceri legale pentru a ascunde sursa profiturilor, astfel încât sunt necesare acțiuni pentru a aborda infiltrarea criminalității organizate în economia licită.

Pachetul privind combaterea spălării banilor³⁴, recent aprobat, va contribui la identificarea și monitorizarea cazurilor suspecte de transferuri de bani și va facilita schimbul eficace de informații între unitățile de informații financiare (FIU). Comisia va sprijini punerea în aplicare a acestor acte legislative astfel încât să fie mai greu pentru infractori să abuzeze de sistemul financiar și va lucra la o evaluare supranațională a riscurilor care va aborda, printre altele, finanțarea terorismului și monedele virtuale. Comisia va stabili, de asemenea, o politică coerentă față de țările terțe care au regimuri deficitare de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului. Corelarea activității **birourilor naționale de recuperare a activelor** va îmbunătăți înghețarea și confiscarea, la nivel transfrontalier, a bunurilor provenite din săvârșirea de infracțiuni. Competențele FIU trebuie aliniate și consolidate deoarece diferențele în rolurile acestora obstrucționează cooperarea și schimbul de informații. De asemenea, Eurojust ar putea oferi mai multă expertiză și asistență autorităților naționale atunci când desfășoară anchete financiare. **Recunoașterea reciprocă a ordinilor de înghețare și de confiscare** ar trebui îmbunătățită. În 2016, la cererea colegiitorilor, Comisia va prezenta un studiu de fezabilitate în legătură cu normele comune privind confiscarea bunurilor obținute din activități infracționale cu privire la care nu s-a pronunțat o sentință de condamnare.

În urma recentelor atacuri teroriste, atenția s-a concentrat asupra modului în care grupările de criminalitate organizată pot să aibă acces și să comercializeze în Europa, în cantități mari, **arme de foc**, inclusiv arme de foc de calitate militară. Decizia legată de persoanele care pot deține arme de foc și ocaziile în care pot fi utilizate este o opțiune societală a statelor membre. Totuși, diferențele dintre legislațiile naționale constituie un obstacol în calea controalelor și a cooperării polițienești. Ca o prioritate, este necesară o abordare comună cu privire la neutralizarea și dezactivarea armelor de foc cu scopul de a preveni reactivarea și utilizarea acestora de către infractori. În 2016, Comisia va examina legislația existentă privind armele de foc cu scopul de a îmbunătăți schimbul de informații (de exemplu, prin încărcarea în sistemul de informații al Europol a informațiilor referitoare la armele de foc confiscate), de a consolida trasabilitatea, de a standardiza marcajul și de a stabili standarde comune pentru neutralizarea armelor de foc. În contextul evaluării în curs, Comisia va lua în considerare posibilitatea de a include în noile dispoziții armele concepute pentru autoprotecție (arme de alarmă), precum și orice alt aspect relevant.

Traficul de arme de foc are o **dimensiune externă** critică, dat fiind că multe din armele de foc ilegale din UE au fost importate din țările învecinate, unde există în continuare stocuri importante de arme militare. Recentul plan de acțiune operațional cu Balcanii de Vest ar trebui aplicat integral și, dacă va fi eficace, ar trebui elaborat un astfel de plan cu alte țări învecinate, în special cu țările din Orientul Mijlociu și Africa de Nord³⁵.

Piața **drogurilor ilicite** este în continuare cea mai dinamică piață infracțională, tendința recentă fiind proliferarea noilor substanțe psihoactive (NSP). Producția de NSP are loc

³⁴ A patra directivă privind combaterea spălării banilor și Regulamentul privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri; a se vedea propunerile aferente ale Comisiei, COM(2013) 45 final, 5.2.2013, și COM(2013) 44 final, 5.2.2013.

³⁵ Planul de acțiune operațional din decembrie 2014 între UE și Balcanii de Vest de combatere a traficului ilegal cu arme de foc.

tot mai frecvent în UE, motiv pentru care este necesară adoptarea de urgență a unui nou cadru legislativ al UE. UE ar trebui să continue să sprijine activitățile statelor membre de combatere a drogurilor ilicite, inclusiv acțiunile de prevenire, recurgând la expertiza Observatorului European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT) și a Europol. Comisia va evalua progresele înregistrate în punerea în aplicare a Planului de acțiune al UE în materie de droguri pentru perioada 2013-2016, care încadrează, de asemenea, politica externă a UE în domeniul drogurilor, cu accent pe reducerea cererii și a ofertei de droguri. Pe această bază, Comisia va decide dacă va propune un nou plan de acțiune al UE pentru perioada 2017-2020.

Una dintre problemele majore cu care se confruntă în prezent UE este că rețelele infracționale exploatează necesitatea de protecție a persoanelor sau dorința acestora de a veni în Europa. Cu cât mai repede poate fi oprit fenomenul infracțional al introducerii ilegale de migranți, cu atât mai redus este riscul de producere a tragediilor umane, astfel cum au survenit recent în Marea Mediterană. Acțiunile de prevenire a facilitării migrației ilegale presupun un proces mai bun de colectare, punere în comun și analiză a informațiilor. Elementul esențial este **cooperarea, cu scopul de a combate introducerea ilegală de migranți**, atât în cadrul UE, cât și cu țările terțe. În parteneriatul său cu țările terțe, UE ar trebui să trateze acest aspect ca o prioritate, oferind asistență pentru a ajuta principalele țări de tranzit să prevină și să detecteze cât mai curând posibil acest tip de activități. Acțiunea consolidată împotriva introducerii ilegale de migranți între UE și principalele țări terțe va fi parte a viitoarei Agende europene privind migrația.

Traficul de persoane este o formă de criminalitate extrem de periculoasă, dar foarte profitabilă. UE dispune de un cadru legislativ și de politică specific³⁶ pentru a maximiza cooperarea și pentru ca aceasta să constituie o prioritate pentru organisme precum Europol și Eurojust. Prin intermediul unei abordări coordonate și coerente, strategia actuală a contribuit la combaterea traficului de persoane, la nivel regional, național, european și internațional. Comisia intenționează să elaboreze o strategie pentru perioada ulterioară anului 2016, care se bazează pe cadrul existent.

Infracțiunile împotriva mediului pot provoca daune semnificative pentru mediu și sănătatea umană, pot reduce veniturile publice și pot să impună costuri de depoluare contribuabililor, de exemplu ca urmare a transporturilor ilegale și a dumpingului ulterior de deșeuri periculoase. Comerțul ilegal cu specii ale faunei și florei sălbatice reprezintă o amenințare la adresa biodiversității, iar în regiunile-sursă precum Africa, poate pune în pericol dezvoltarea durabilă și stabilitatea regională³⁷. Comisia va analiza necesitatea consolidării monitorizării conformității și a asigurării aplicării legii, de exemplu prin creșterea numărului acțiunilor de formare destinate personalului de asigurare a aplicării legii, prin sprijinirea rețelelor relevante de profesioniști și prin continuarea apropierei sancțiunilor penale pe întreg teritoriul UE.

Autoritățile locale au un rol esențial în combaterea criminalității organizate, alături de activitatea autorităților de asigurare a aplicării legii și a celor judiciare. Adesea, criminalitatea organizată gândește din perspectivă globală, dar acționează la nivel local și, prin urmare, este necesară o abordare multidisciplinară pentru a preveni și contracara în mod eficace acest tip de criminalitate. În consecință, cu scopul de a împiedica infiltrarea în sectorul public sau în economie, UE a elaborat o abordare care corelează instrumentele de la nivel administrativ. În multe cazuri, pentru a identifica și a preveni

³⁶ Directiva 2011/36/UE, 5.4.2011; COM(2012) 286 final, 19.6.2012.

³⁷ COM(2014) 64 final, 7.2.2014.

infiltrarea rețelelor infracționale în economia licită, autoritățile locale sunt în prima linie, de exemplu atunci când atribuie licitațiile publice sau când emit licențele pentru cazinouri, și acestea ar trebui să dispună de instrumente care să permită schimbul de informații cu alte autorități administrative publice sau cu autoritățile de asigurare a aplicării legii. De asemenea, ar trebui să se acorde mai multă importanță activității **Rețelei Uniunii Europene de prevenire a infracțiunilor**. Beneficiind de sprijinul financiar al UE, rețeaua pune în comun cele mai bune practici în materie de prevenire a criminalității.

În Uniunea Europeană, prevenirea și lupta împotriva **corupției** presupune o abordare cuprinzătoare. În 2014, Comisia a publicat primul raport anticorupție al UE. Raportul oferă o imagine generală la nivelul UE, identifică tendințele și cele mai bune practici și analizează evoluțiile din fiecare stat membru al UE, cu scopul de a sprijini guvernele, societatea civilă și alte părți interesate în prevenirea și combaterea corupției. UE a luat o serie de măsuri de luptă împotriva corupției: politici și inițiative de monitorizare (inclusiv recunoașterea costului economic în cadrul semestrului european), legislație și programe de finanțare.

Acțiuni:

- *extinderea activității ciclului de politici ale UE la țările învecinate;*
- *reexaminarea măsurilor posibile pentru confiscare în lipsa condamnării;*
- *revizuirea legislației privind armele de foc, propunerile urmând a fi prezentate în 2016;*
- *adoptarea unei strategii pentru perioada de după 2016 privind traficul de persoane;*
- *lansarea de acțiuni comune și strategii de cooperare cu țările terțe cheie cu scopul de a combate introducerea ilegală de migranți;*
- *revizuirea politicii și a legislației existente privind infracțiunile împotriva mediului, în vederea prezentării de propuneri în 2016.*

3.3 Combaterea criminalității informatice

Securitatea cibernetică este prima linie de apărare împotriva criminalității informatice. Strategia de securitate cibernetică a UE din 2013 pune accentul pe identificarea zonelor cu grad ridicat de risc, pe colaborarea cu sectorul privat în vederea eliminării lacunelor și pe furnizarea de programe de formare specializate. Un element important al punerii în aplicare a strategiei va fi adoptarea rapidă a propunerii de Directivă privind securitatea rețelelor și a informațiilor³⁸. Punerea în aplicare a acestei directive ar promova o cooperare mai bună între autoritățile de asigurare a aplicării legii și cele cu atribuții de securitate cibernetică, și totodată ar asigura cadrul pentru consolidarea capacității în materie de securitate cibernetică a autorităților competente ale statelor membre și notificarea incidentelor transfrontaliere. Agenția UE pentru Securitatea Rețelelor și a Informațiilor contribuie, de asemenea, la răspunsul UE la problemele legate de securitatea informatică, depunând eforturi în vederea obținerii unui nivel ridicat de securitate a rețelelor și a informațiilor.

Asigurarea aplicării integrale a legislației UE existente este primul pas în combaterea criminalității informatice. Directiva din 2013³⁹ privind atacurile împotriva sistemelor informatice incriminează utilizarea unor instrumente precum programele *malware* și

³⁸ COM(2013) 48 final, 7.2.2013.

³⁹ Directiva 2013/40/UE, 12.8.2013.

consolidează cadrul pentru schimbul de informații privind atacurile. Directiva din 2011⁴⁰ privind exploatarea sexuală a copiilor apropie legislațiile naționale de prevenire a abuzului sexual asupra copiilor în mediul online. Comisia colaborează cu statele membre cu scopul de a asigura aplicarea corectă a acestor directive. De asemenea, normele trebuie actualizate. Cetățenii sunt preocupați de chestiuni precum fraudă legată de mijloacele de plată. Însă, decizia-cadru din 2001 de combatere a fraudei și a falsificării mijloacelor de plată altele decât numerarul⁴¹, nu mai reflectă realitatea zilelor noastre și noile provocări, ca de exemplu monedele virtuale și plățile prin intermediul dispozitivelor mobile. Comisia va evalua nivelul punerii în aplicare a legislației curente, va consulta părțile interesate relevante și va evalua necesitatea unor măsuri ulterioare.

Prin natura sa, criminalitatea informatică nu are frontiere, este flexibilă și inovatoare. În ceea ce privește prevenirea, depistarea și urmărirea penală, autoritățile de asigurare a aplicării legii trebuie să poată să anticipeze ingeniozitatea infractorilor și să fie la fel de ingenioase ca aceștia. Criminalitatea informatică impune autorităților judiciare competente să regândească modul în care cooperează în cadrul jurisdicției lor și legislația aplicabilă pentru a asigura accesul transfrontalier mai rapid la dovezi și informații, luând în considerare evoluțiile tehnologice actuale și viitoare, precum *cloud computing* și internetul obiectelor. Strângerea dovezilor electronice în timp real din alte jurisdicții cu privire la aspecte precum titularii adreselor IP sau alte dovezi electronice și asigurarea admisibilității acestora în instanță sunt esențiale. Este nevoie, de asemenea, de personal cu atribuții de asigurare a aplicării legii înalt calificat, pentru a ține pasul cu creșterea considerabilă a domeniului de aplicare, a sofisticării și tipurilor de criminalitate informatică.

Sunt necesare norme clare pentru a asigura respectarea deplină a principiilor privind protecția datelor atunci când autoritățile de asigurare a aplicării legii dobândesc acces la datele de care au nevoie, astfel încât să se protejeze viața privată a cetățenilor împotriva criminalității informatice și a furtului de identitate. **Cooperarea cu sectorul privat** este, de asemenea, deosebit de importantă, parteneriatele public-privat având rolul de a structura efortul comun de combatere a criminalității din mediul online. Răspunsul la criminalitatea informatică (de exemplu, *phishing*) trebuie să implice întregul lanț: de la Centrul Europol de combatere a criminalității informatice și centrele de răspuns la incidente de securitate cibernetică din statele membre vizate de atac, la furnizorii de servicii internet care pot avertiza utilizatorii finali și pot oferi protecție tehnică. Pe scurt, în era digitală, criminalitatea informatică presupune o nouă abordare în privința asigurării aplicării legii.

Centrul european de combatere a criminalității informatice al Europol se poate baza pe activitatea existentă pentru a deveni un centru de informații esențial pentru asigurarea aplicării legislației în acest domeniu. Convenția de la Budapesta a Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, ratificată de majoritatea statelor membre, rămâne standardul internațional de cooperare și un model pentru legislația națională și a UE. Toate statele membre ar trebui să ratifice convenția. Inițiative precum Grupul de lucru UE-SUA privind securitatea cibernetică și criminalitatea informatică și Alianța mondială împotriva abuzului sexual asupra copiilor pe internet atestă valoarea cooperării internaționale și ar trebui promovate, în timp ce sinergiile cu acțiunile de consolidare a capacității cibernetice, finanțate prin instrumentele de asistență externă, ar trebui întărite.

⁴⁰ Directiva 2011/92/UE, 13.12.2011.

⁴¹ Decizia-cadru 2001/413/JAI a Consiliului din 28.5.2001.

Eurojust ar trebui să continue să faciliteze schimbul de cele mai bune practici și să identifice provocările privind colectarea și utilizarea probelor electronice în materie de investigare și urmărire penală a infracțiunilor înlesnite de internet, cu instituirea garanțiilor necesare. Prin activitatea sa, Comisia se va asigura că mijloacele moderne de comunicare relevante (ca de exemplu protocolul de telefonie prin internet - *Voice over Internet Protocol*) pot intra în sfera anchetelor judiciare, a urmăririi penale și a asistenței judiciare reciproce. Existența unor standarde diferite privind admisibilitatea probelor nu trebuie să constituie un impediment în calea eforturilor de combatere a terorismului și a criminalității organizate.

Acțiuni:

- *acordarea unei atenții reînnoite aplicării politicilor existente în materie de securitate cibernetică, atacurilor împotriva sistemelor informatice, precum și combaterii exploatării sexuale a copiilor;*
- *revizuirea și eventual extinderea legislației privind combaterea fraudei și falsificării mijloacelor de plată, altele decât numerarul, pentru a ține seama de noile forme de criminalitate și de falsificare a instrumentelor financiare, propunerile urmând a fi prezentate în 2016;*
- *examinarea obstacolelor care stau în calea anchetelor penale privind criminalitatea informatică, în special a aspectelor legate de competența judiciară și normele de acces la probe și informații;*
- *întărirea acțiunilor de consolidare a capacității cibernetică în cadrul instrumentelor de asistență externă.*

4. PERSPECTIVE

Agenda europeană privind securitatea stabilește acțiunile care sunt necesare în vederea obținerii unui nivel înalt de securitate internă în UE. Aceasta trebuie să fie o **agendă comună**. Aplicarea cu succes a acesteia depinde de angajamentul politic al tuturor actorilor implicați de a face mai mult și de a colabora mai bine. Printre aceștia se numără instituțiile UE, statele membre și agențiile UE. Este necesară o perspectivă globală, în care securitatea să fie una dintre principalele priorități externe. UE trebuie să fie în măsură să reacționeze la evenimente neprevăzute, să profite de noile oportunități, precum și să anticipeze și să se adapteze la viitoarele tendințe și riscuri la adresa securității.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să aprobe prezenta agendă drept strategia de securitate internă reînnoită, în perspectiva viitorului Consiliu European din iunie 2015. Comisia invită la o implicare activă în punerea în aplicare a agendei, în strânsă cooperare cu toți actorii relevanți. Comisia invită instituțiile UE și statele membre să considere prezenta agendă **drept bază a cooperării și acțiunii comune a Uniunii** în materie de securitate pentru următorii cinci ani, cu scopul de a crea un veritabil spațiu al securității interne a UE.